

PRIZEMLJENJE

...Ostaci olupine dogorevali su tamo gde piste više nije bilo, utonuli u dubok kamenjar malog ostrvskog aerodroma nasred Jadrana. Četrdeset lelujavih letnjih stepeni, začudo, nedrilo je hladnoću oko srca okupljenim posmatračima.

Ko zna koji put sam, kao navijač nekog snenog i usporenog teniskog meča, instinktivno vukao pogled sleva udesno, pa zdesna ulevo. Od praga 22 ka pragu 04 (koji se zbog ispupčenog betonskog stomaka piste nikako nije mogao videti), pa nazad, ka izuvijanim stubovima aerodromske ograde – a sve očekujući da ponovo ugledam avion kako izranja iz popodnevne jare i kako se, ovog puta uspešno kao i u bezbroj sletanja do tada, uz huku riversera zaustavlja na kraju 1.400 m duge staze.

Džabe.

Osećao sam buđenje opravdanog besa negde duboko u stomaku, ispod bele košulje umazane kapljicama motornog ulja, armiranog prašinom koja se podigla na mestu udesa. Izdaja. Metalni prijatelj, u čiju sam se vernost bezrezervno kleo, ovog puta

je posustao. Zbog čega je šest tona aluminijuma, kompozita i elektronike tako sramotno završilo u vatri i dimu, nekoliko metara iza piste, u rupi punoj oštrog kamenja i uspaničenih poskoka? Zašto je, smrtno ranjen, rasterao moju posadu i putnike, a time i poslednju nadu da će i nadalje sve biti u redu?

Odgovora nije bilo mada sam ga sâm znao najbolje. A baš to me je izluđivalo.

Vatrogasci su prestali da izbacuju smrdljivu penu iz topova. Poput pobeđene ženke koju izjeda čopor mesoždera, moja mlazna cesna tiho je umirala. Činilo se da jedva diše, u hropcu. Kada se i poslednji žiroskop zaustavio negde duboko u njenoj utrobi, znao sam da smo se zauvek rastali. Samo je letnji maestral nastavio zloslutno da okreće ventilatore na uvodnicima motora, čiji čunkovi su zveket finih lopatica pretvarali u eho letnjeg spokoja.

Naravno, od spokoja ništa.

– Kapetane, da li ste u redu? – oprezno je upitao šef aerodromske smene, iskočivši iz kombija koji je upravo dojurio na plato s kog je avion otklizao u provaliju. Ništa nije bilo u redu, karijera duga tri i po decenije rušila se kao red poslaganih domina, putnici su tumarali naokolo s mobilnim telefonima uz uho, moj kolega je opipavao levu ruku koja ga je bolela, drago i hrabro stvorenje, stjuardesu koja je prisebno evakuisala putnike kroz neoštećena glavna vrata aviona počeo je da sustiže zakasneli strah, plavo policijsko svetlo nadjačavalo je užareno sunce na jugozapadu, rep crnog dima izdajnički se dizao ispod praga piste koja je podsećala na zadnju palubu nosača aviona.

– Hvala vam, sve je u najboljem redu – osmehnuo sam se usiljeno. U stvari, i bilo je. Ono najvažnije. Nikome nije falila dlaka s glave (osim meni! – morao sam da procedim još jednu od svojih doskočica, priroda se nešto nije potrudila da mi i u ovim godinama sačuva nekadašnji ukras), putnici se nisu uspaničili, kabinu smo napustili pre nego što je buknula vatra, a post festum smo izneli čak i prtljag. Više nego dobar rezultat – sa stanovišta jednog optimiste. Sve ostalo mogao bih da nazovem ličnom katastrofom, ali zar je to bitno?

– Hoćete li da vas povezem do zgrade terminala? – prijateljski je predložio čovek. – Ovde će vas sunce spržiti, a i nije loše da malo dođete k sebi.

Bili su to neosporno dobri argumenti, no ja sam želeo da pešačim, i pešačim i, ako je ikako moguće, da nikada ne stignem do te bele zgrade u senci kontrolnog tornja. Kao da će, nekim čudom, duboko povređeni pilot u meni usput odlučiti da se izmi-golji iz ljuštore koju sustanarski delimo da bi ostao na zadimljenom poprištu, a meni dozvoliti da bezbrižan i neokaljane časti nastavim dosadašnji život kao da se ništa nije dogodilo.

Pusti snovi. Vreme teče samo u jednom smeru.

Zato sam prihvatio ponudu i s posadom i dvojicom putnika ušao u vozilo. Porodice smo, pre nego što mediji objave vest, obavestili da smo živi, zdravi i, koliko god je

to moguće, hm, veseli, ali matičnu kompaniju, čija me je neznana reakcija najviše mučila, nikako nisam uspevaio da dobijem. Pip-pip-pip, zauzeće – ili loš roming, ko zna – produžavali su neizvesnost do nepodnošljivosti.

U aerodromskoj zgradi vladala je očekivano prijatna hladovina.

– Nemojte, molim vas, ništa da pijete, uradićemo rutinski alko-test – saosećajno je mahnuo ljubazni policajac. Uzvratili smo tako što smo, isto tako rutinski, dunuli u ponuđene dozimetre. Sada smo kao posada konačno mogli da odahnemo. Kroz debelo staklo aerodromske terase zurio sam u jedva vidljivu nit piste, na koju je upravo sletela malena cesna 172. Usporila je, napustila stazu i rulnicom se uputila ka aerodromskoj stajanci. Bože, kako sam tada zavideo njenom pilotu...

A onda se začuo telefon. Pogledao sam u svetlucavi ekran.

Bio je to poziv od kog sam strepeo mada mi strepnja nije srednje slovo.

• • •

Besana noć u sobi na drugom spratu primorskog hotela okruženog čempresima i ponekom palmom bližila se kraju. Na severoistoku je nebo krenulo jedva primetno da se ogleda u sivkastoj pučini, dok je povetarac ljuljuškao zavesu na vratima balkona. U sobi je i dalje vladao mrak, lepljiv nakon ponoćne kiše, teško oslonjen o obrise drvenog nameštaja i ovlaš poduprt stonom lampom, u čijoj se sijalici klatilo pregorelo vlakno.

Ležao sam s rukama ispod potiljka umesto uzglavlja. A negde između potiljka i čela, činilo se baš na mrežnjači kao video-platnu, tekla je ko zna koja po redu repriza jučerašnjeg filma.

• • •

... More se mreškalo na nepunih tri hiljade metara ispod aviona. Snižavanje sam započeo desetak minuta ranije. Na centralnom elektronskom displeju jasno se raznavala silueta aviončića čiji je vrh nišanio ka cilju udaljenom dvadesetak milja prema severozapadu. Autopilot je i dalje bio uključen i savesno održavao brzinu od 250 čvorova, s poniranjem od 1.500 stopa u minutu. Gotovo na relantu, jedva da se čulo monotono zujanje dva turbofenska JT15D motora.

Kolega na desnom sedištu održavao je vezu s oblasnom kontrolom letenja. Izabrao je da i na ovom letu samo asistira. Još ga je proganjao umor od prethodne noći koju je u svojstvu kopilota proveo na iscrpljujućem višečasovnom zujanju po Mediteranu. Nije stigao ni da trkne do kuće da se osveži i presvuče vlažnjikavu uniformu. S teškom mukom je održavao urođeni mu entuzijazam na koliko-toliko podnošljivom nivou. Jedino je njegov noćasnji kapetan tražio zamenu od kompanije – a ta zamena, pogađate, bio sam ja.